

Gelders Archief, *Archief Heren van Bronckhorst*,
Leenkamer.

Actum coram Gerhard Stam,
stadtholder, Nicol. Hoornaert, i.u.dr.
ende Gouvert Wiginck, leenmannen,
den 21 may 1683.

Erschenen Geertjen Harperinx, weduwe van
zaliger Jan
Wolterinck, geassisteert met Joan Hasebroeck,
Br.,
als haeren in desen gecoren ende
gerichtelijcken
toegelatenen hulder, en versochte
onderdaniglijck,
vermits het overlijden van haer zaliger man
voornoemt,
wederom geïnvesteert ende beleent te mogen
worden
met het erve ende goet Hesselinck met de
lijftocht
ende vorderen ap- et [ende] dependentiën van
dien in de
heerlijckheyt Borckelo, voogdie Nede,
bourschap
Noordijck gelegen, aen den graeflijken huysse
Bronckhorst
ten Zutphenschen rechten leenroerigh, te
verhe-
regewaden met 7½ golde goldgulden in specie
voor
een laudemium, ende 6 gelijcke goltgulden
voor
jura cancell., gelijk haer zaliger man Jan
Wolterinck
anno 1681 den 5 may daer laest met beleent is
geweest, met praesentatie van alles te
willen doen wat een getrou hulder sijnen leen-
heere nae aert van sodanigen leen ende
coustuime
van dese graeflijke leencamer competeert.

De belenonge namens sijn hooghgraeflijke
Genade Albrecht Georgh, grave tot Limborgh,
Bronckhorst ende Stirumb etc., als leenheer,
wort genadiglijck toegestaen, den
leenheere ende een ytwederen sijns
goeden rechten voorbeholden.
Praestitit q.q. juramentum fidelitatis in
animara principalis.

Toelichting

1. Actum coram = akte ten overstaan van
2. stadtholder = plaatsvervanger [van de leenheer]
2. i.u.d. = iuris utriusque doctor: doctor in de beide rechten (namelijk het canoniek en romeins recht)
6. Br = (waarschijnlijk:) burgemeester
7. gecoren = gekozen
8. hulder = gevolmachtigde. Vrouwen konden niet zelfstandig in rechte optreden. Zij hadden een momber (voogd) of hulder nodig. Dat gold ook voor minderjarigen die niet zelfstandig in rechte konden optreden. De hulder legt de leeneed af, hetgeen ook blijkt uit de toevoeging q.q.: qualitate qua (in de hoedanigheid van).
11. geïnvesteert = beleend (investituur: plechtige bekleding/aanvaarding van een ambt)
12. lijftocht = lijfrente; hier waarschijnlijk het huis voor de teruggetreden ouders van de boer. De lijftocht bestond heel vaak uit 1/9^e deel van de totale opbrengst van een goed. Het was een oudedagsvoorziening.
13. ap- en dependentiën: met alles wat er aankleeft, wat niet met name genoemd wordt, maar wel onderdeel van het leen uitmaakt.
16. Zutphens leenrecht: recht geldend voor dat leen.
16. leenroerigh = van een leenheer afkomstig en afhangeende.
- 16/17. Heergewaad, oorspr. de uitrustingsstukken die de leenman kreeg van zijn leenheer om hem naar behoren te kunnen dienen. In later tijd was het omgekeerd, namelijk een bijdrage van de leenman voor de (krijgs-)uitrusting van de leenheer. In de 18^e eeuw zal het vaak een geldbedrag geweest zijn. Bijv. een Zutphens vijfmarkenleen.
18. laudemium = (laudare = eren, prijzen)
19. jura cancell. = de kosten van de kanselarij (schrijfkosten, personeelskosten e.d.)
23. coustuime = gewoonte
24. leenkamer = de plaats waar de belening wordt gedaan en alle akten betreffende die belening worden gepasseerd.
24. competeert = toekomt
29. ytwederen = ieder
- 31/32 [de hulder] legt q.q. de eed van trouw af in handen van de leenheer.

Literatuur: W.A. Beelaerts van Blokland, *De praktijk van het leenrecht in Gelderland* (Leiden, 1910)